

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravljanju mesecno K 1.70

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenem nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 138.

Današnja številka obsega 6 strani.

Hrvatsko-slovenski klub.

V tako resnih časih, kakor živimo, je naravno, da je hrvatsko-slovenski klub na Dunaju primoran, z vso resnostjo in razumnostjo slediti dogodkom in iskati potov, kako bi se zljajšalo gorje, ki teži ogromen del našega naroda.

Zboroval je včeraj s kratkim odmorom ves dan. V klubu prevladuje bojno razpoloženje, tako proti vladi, kakor tudi strankam, ki so krive recimo vnebovpijočih razmer na Koroskem, pa tudi Štajerskem. Hrvatska ječi pod udarci Cuvaja, ki je ostudno orodje Madžarov. Nihče ne more očitati, da ni hrvatsko-slovenska delegacija storila vsega, kar je bilo mogoče, da se osvobode Hrvatje. Seveda, z interpelacijami, naj bodo še tako ostre, ne dosežemo, kar želimo, z nujnimi predlogi, ki bi prišli v razpravo šele čez pol leta ali še kasneje, ne pospešimo ničesar, a vprašanja na zborničnega predsednika prepustimo velikodušno Biankiniju, ki se res pošteno trudi, vso stvar osmestiti in kompromitirati. Resna stranka ne more delati s tako malenkostnimi sredstvi v tem za nas vse usodnem vprašanju.

Resnemu delovanju naših poslancev se gotovo posreči, najti pravo pot, ki nas privede do skupnih ciljev.

Državni zbor.

Dunaj, 22. oktobra.

Na Balkanu se prelija kri v potokih, evropske velevalsti izpopolnjujejo oboroževanje svojih armad, a kot prva točka dnevnega reda drž. zbora je postava o kužnih boleznih. Politična javnost se bi gotovoh zaradi takega dnevnega reda ne interesirala za državni zbor, ko bi ne bilo drugih momentov, ki vzbujajo radovednost in zanimanje.

Ministrski predsednik

grof Stürgkh je po dolgi boleznini prišel zopet v zbornico. Spremljali so ga vsi ministri, oblečeni v lepe črne frake in čedno frizirani. Med njimi sta dva nova moža, katera je ministrski predsednik predstavil, in sicer je postal trgovski minister bivši guverner c. kr. poštne hranilnice dr. Schuster p. l. Bonnot, poljedelski minister je pa postal sekcijski načelnik Zenker. Oba sta čedni, postavniki osebi. Dr. Schuster je že osivel, Zenker pa izgleda dokaj mladostno. Zenkerja pozdravljajo zlasti Čehi, ker je njihovega rodu.

Češki radikali pozdravljajo.

Od češke strani napovedani kravali so se začeli točno ob prihodu ministrov. Ko se prikaže ljubeznjivi obraz justičnega ministra, planejo češki radikali kvišku, in njihovi rezki klici: »Abzug Hochenburger!« »Pfej Hochenburger!« itd. so preglasili zbornični trušč. Nemci so kajpada tulili svoj »Heil Hochenburger!« V eni minuti je bilo vsega spektakla konec in kakor bi se ničesar ne bilo prigodilo, je zbornični predsednik odredil prisego treh novoizvoljenih poslancev in dal besedo finančnemu ministru, da utemelji

proračun za leto 1913.

Proračun, s katerim se bomo še obširneje bavili, izkazuje nad 3 milijarde dohodkov (3.137.481.539 K) in nad 3 milijarde izdatkov (3.137.202.566 K). Proračunjeni prebitek znaša 278.973 K, torej prava malenkost k prejšnjim številkam. Minister ima najboljše nade, da bo izhajal s proračunjenimi dohodki. — Pri proračunu poljedelskega ministrstva znaša povešev iz datkih le 1.247.191 K, katera številka je primeroma s postavkami za druga ministrstva najmanjša; ali naj znači to novi kurz pod Zenkerjem? Na opombo, da bodo dogodki na Balkanu vplivali tudi na državne dohodke, je odgovoril minister zelo optimistično, češ, da vlada trdno upa, da se bodo krvavi dogodki omejili samo na Balkan. — Vlada si prizadeva, spraviti proračunsko predlogo še pred začetkom delegacij v odsek. Dasi nima navdušenih privržencev, se vladi to skoraj gotovo tudi posreči.

Postava o kužnih boleznih.

Razprava, ki se je začela zadnje dni poletnega zasedanja, se je danes nadaljevala. Poslanci, razun zdravnikov in pa socialnih demokratov, se ne ogrevajo zanjo. Ima namreč dokaj drakoničnih določb, katere bi zadele prebivalstvo ob času kužnih boleznih bolj kakor bi bilo po mnenju poslancev potreba. Za postavbo se je zavzemal dunajski žid dr. Neumann, krščansko-socialni poslanec dr. Jerzabek, sam zdravnik, je pa grajal mnoge določbe v načrtu. Poljak dr. grof Lasocki je stavil predlog, da se načrt postave vrne odseku. Notranji minister baron Heindl je prosil, da zbornica postavbo sklene, ker se je izdatno izboljšala in da se več izboljšati ne more, ker se je že trikrat v gosposki zbornici sprejela in se je dvakrat že v zdravstvenem odseku popravljala. Zadovoljen bi bil tudi, ako se § 6. črta. (§ 6. govori o naredbah vlade v slučaju kužnih boleznih.) Razprava se je nato prekinila in koncem seje je posl. Biankini začel preganjati Cuvaja z vprašanjem na zbornič-

nega predsednika, ako je voljan pomagati mu. Seveda mu je predsednik povedal, da bi ga s takimi vprašanji ne smel nadlegovati. Gospod Jurij si na vse načine prizadeva, osmestiti vso akcijo in jo popolnoma kompromitirati. Navzlic Jurijevemu preganjanju bi se Cuvaju še dobro godilo, ako bi drugi resni faktorji ne delali za njegovo odstranjenje.

Vojska na Balkanu.

Danes je ministrski predsednik konferiral z zunanjim ministrom zaradi dogodkov na Balkanu, ker hoče jutri konvent načelnikov izvedeti, ako se bo mogla mozarhija ogniti vojne.

Bolgarsko-turška vojska.

Po najnovejših poročilih se Turki na vseh bojiščih umikajo. Najhujše bi pa bili Turki zadeti, če bi jim Bolgari vzeli utrdbе Kirkilise, ker tu merijo Bolgari naravnost v srce Turčije, v Carigrad. Bolgari so demonstrativno prodirali čez Mustafa pašo proti Odrinu, a glavno svojo moč so zbrali na svojem levem krilu, kakor so tudi na vzhodu poizkusili objeti glavno turško moč, ki je zbrana v Odrinu. Iz Jambolija so prodirali skozi čunčajsko dolino proti Kirkilisu, ki leži vzhodno od Odrina. Iz Kirkilisa vodi najkrajša pot v Carigrad, bolgarska armada grozi tu odrezati turško odrinsko armado od Carigrada in pritiska glavno turško armado proti spodnjemu delu reke Marice. Bolgarsko prodiranje čez Kirkilise vodi ob železniški progi Carigrad-Dimitika-Odrin, po kateri se vozijo turški vojski h glavni turški armadi. Bolgari stoje za hrbtom glavne turške armade pri Odrinu in groze tudi Carigradu. Situacija je podobna oni ob nemško-francoski vojski leta 1870 in zdi se, da nameravajo Bolgari vzhodno od Odrina s foriranimi maršimi udariti na Carigrad, turško armado v Odrinu pa oblegati, kakor so to storili Nemci leta 1870 z Bazainovo armado v Mecu, ki so jo oblegali in obenem prodirali proti Parizu. Ker Turki niso znali, kje da bodo Bolgari prodirali, so zbrali svojo glavno armado kakih 40 do 50 km za progo Odrin-Kirkilise med Dimitiko in Burgasom, torej na vrhu trikotja Odrin-Kirkilise-Burgas, da lahko po danem položaju operirajo. Turška armada je najbrže proti Kirkilisu, kjer se bijejo hudi boji med Bolgari in Turki (20.000 mož jih cenijo) že odposlala močno pomoč, da prepreči Bolgarom razbiti desno turško krilo. Sodi se, da je zbral Abdulah pa-

ša 1., 2., 3. in 4. turški armadni zbor v črti Odrin-Kirkilise in da razpolaga s 150.000 vojaki. Mesto Odrin obdaja 27 utrdb, ki pa imajo dve napaki. Večinoma so namreč oborožene z zastarelimi topovi in leže le 3 do 4, največ 6 km pred mestom. Moderni oblegovalni topovi zato lahko obenem obstreljajo utrdbе in mesto. Abdulah paša je zato ukazal graditi nove utrdbе, ki leže 8 do 10 km pred mestom. Teh novih utrdb res Turki v tem kratkem času niso mogli zgraditi popolnoma, a so le v stanu zadržavati infanterijo in kavalerijo in jih je mogoče osvojiti z navalom šele, ko jih kroglice z modernih oblegovalnih topov porušijo. Kirkilise, kjer se zdaj bijejo boji, morebiti odločilni za celo vojsko, in ki leži 50 km od Odrina, je tudi močna trdnjava z utrdbami v okrožju 20 km.

V smeri proti Skoplju se zdi, da Srbi in Bolgari počasi prodirajo. Združenim Srbom in Bolgarom pomagajo bolgarski četaši, ki za hrbtom turške armade razstreljujejo mostove in ki so na več krajih razdrli železniško progo Solun-Mitroviča, kar seveda turški armadi škoduje. En del Srbov je baje že blizu Plevlje, torej le nekaj kilometrov od bosenske meje. Če Srbi osvoje Plevlje, postanejo Črnogorci in Srbi gospodarji Sandžaka. Glavna srbska armada je menda že pred Kumano-većem, ibarska armada na Malem Kosovu. Grki so prodrli do Diskate. Zdi se, da so Turki postavili nasproti Srbom le slabo armado, ker hočejo pred vsem premagati Bolgare in se nato z vso silo vreči na ostale armade zveznih balkanskih držav.

Bitka pri Kirkilisu.

Iz Sofije se 23. t. m. poroča: Bitka pri Kirkilisu se bije. Baje so prodrli Bolgari turško obrambno črto. V Kresni so imeli Bolgari strašne izgube. Govori se, da so izgubili 2000 mrtvih in 4000 ranjencev. »Neues Wiener Tagbl.« poroča 22. t. m.: O osodi Kirkilisa ni tu še nič znanega.

Uradno bolgarsko situacijsko poročilo.

»Agence telegraphique bulgare« poroča 22. t. m. iz Sofije: Bolgarske armade prodirajo naprej. Bregove Bregalonice, Strume in Meste so Bolgari zasedli. V boju pri Džumi dne 18. t. m. so osvojili Bolgari tri topove z municijo in vjeli 140 Turkov. V Mehomiji sta se udali dve turški stotniji. Pomohamedanjeni Bolgari sprejemajo bolgarske vojake kot brate in jim izročajo orožje. Bolgarska armada je zasedla

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

Mož ga je ubogal, da, dotaknil se je celo tal s svojim čelom, ko se je splazil proč; vedel je, da mu je bilo podarjeno življenje in da je bilo to dejanje plemenito proti njemu, ki je nameraval zadati očetu zavraten udarec.

Nato je Georgios stopil naprej, ne več tisti Georgios, ki je prodajal otrovno vino in jutrovske vezenje, marveč ponosen Saracen visokega čela, na sebi oklep, ki ga je nosil pod svojo trgovsko obleko, mesto križa pa na prsih velik dragulj v podobi zvezde, znak svojega dostojanstva.

»Sir Andrej,« je rekel, »poslušajte me, prosim vas. Plemenito je bilo to dejanje,« in pokazal je na ranjenca, ki so ga tovariši vleкли proč, »in plemenito je bila vaša obramba — docela vredna vašega rodu in vašega viteštva. Stvar je to, ki jo bo moj gospod,« in priklonil se je pri tej besedi, z veseljem poslušal, ako bo Alahu prav, da

se povrtno varno nazaj k njemu. Mislite morda, da sem lopovski ravnal z vami, ko sem premagal moč hrabrih vitezov, sir Godvina in sir Wulfa ter njunih služabnikov, ne z mečem, marveč z otrovanim vinom; niti eden izmed njih se ne otrese omotice pred ranim svitom. Res sem storil to nelepo dejanje, ki se ga bom v sramoto spominjal do konca svojega življenja in ki se mi morda še poplača. Ali pomislite, v kakšnem položaju smo in odpušite nam. Samo majhna četa nas je v vaši veliki deželi, skriti takorekoč v levjem brlogu, ki bi nas brez usmiljenja pobili, če bi nas spoznali. Ali to je malenkost, kajti kaj je naše življenje? Saj je že več naših padlo pod tvojimi udarci in nekaj sta jih pokončala tudi nečaka tam ob zalivu?»

»Sem si mislil,« ga je zaničljivo prekinil sir Andrej. »Da, tisto dejanje je bilo res junaško — dvajset ali še več proti dvema!«

Georgios je vzdignil svojo roko.

»Ne sodite nas strogo,« je rekel, govoreč počasi, ker si je hotel dobiti časa za svoje namene; »saj ste čitali pismo našega gospoda. Vidite, tako-le se je glasilo moje povelje: Polasti se gospice Rože sveta, kakor veš in znaš,

a če le mogoče brez prelivanja krvi. Pregledoval sem s svoje ladje deželo s četo mornarjev, ki so slabi bojovníki, tedaj so mi ogleduhi sporočili vest, da je odjezdila od doma v spremstvu samo dveh mož; takrat sem bil za trdno prepričan, da jo že imam v svojih rokah. Pa viteza sta me premagala z močjo in bistrim duhom; konec cele zgodbe vam je znan. Šele po tem vam je moj sel prinesel pismo, kar bi bil moral že takoj izpočetka storiti. A pismo ni imelo uspeha, kajti niti vi niti princezinja — in priklonil se je proti Rozamundi — »se nista dala pregovoriti; pač pa ste bili plat zvona, zavarovali se z oboroženimi možmi in viteška brata sta vas vedno čuvala in stražila. Znano mi je tudi, da ste bili namenjeni v London, kjer bi vas bilo težko dobiti. Radi tega sem se na videz lotil trgovine z vinom, jaz — ki sem princ in emir, ki sem se že z vami meril z mečem v svoji mladosti, čeprav se tega ne spominjate več; da, tam pri Harencu.

»Poslušajte moj nasvet. Podajte se, sir Andrej, ki ste dovolj storili, da za cele rodove proslavite svoje ime, in sprejmite Saladinovo ljubezen, ki ima te njegovo besedo, besedo, ki je nikdar

ne prelomi, kakor vam je dobro znano, in to besedo vam iznova ponudim jaz, princ El Hasan. Udajte se in rešite si življenje, živite v časti in v svoji veri, dokler vas Azrael ne vzame s prijaznih baalbeških poljan v raj — ako je v raj uka prostora za nevernike.

»Vedite namreč, da Rozamundo moram dobiti. Če bi se vrnili brez nje, bi morali umreti vsi, če bi ji pa kaj žalega storili, čaka nas smrt z najhujšimi mukami. Naš veliki kralj mora dobiti Rozamundo. Glas Gospodov je govoril Salah-ed-dinu po angelju v spanju. Trikrat je govoril Alah njemu, ki je usmiljenega srca, da je edino po vaši hčeri in z njeno plemenitostjo mogoče rešiti življenje ljudem brez števila; radi tega raje izgubi polovico svojega kraljestva, nego da bi mu ona ušla. Prekanite nas, premagajte nas, vjemite nas, izročite nas mučenju in smrti, a prišli bodo drugi seli, da izvrše njegovo povelje — da, oni so že na poti. Zato je brez pomena, da bi prelivali še več krvi, ko vidimo, da je pisano v knjigi osode, da se mora ta gospica, Roža sveta, vrniti na Jutrovo, odkoder je doma po svojem rodu, da izpolni tam svojo osodo in reši življenje nešteti ljudi.«

malo mesto Dovlen, kjer so Bolgari zaplenili eno zastavo, 265 zabojev patron, 80 Mauserjevih pušk, veliko streliva in oprave. Vjetih je 45 turških vojakov. Turki so brez sledi izginili. Padlo je tudi mesto Kirdjali. Bolgari so vjeli en turški oddelek, ki mu je neki major poveljeval.

Vojni poročevalci potujejo na bojišče.

Dne 21. t. m. se je odpeljal posebni vlak z vojnimi poročevalci in vojaškimi atašej na bojišče. Ob 7. uri zvečer se je pripeljal vlak s štiriurno zamudo v Plovdiv. Vlak je vozil počasi, ker je moral na vsaki postaji se usakniti praznim vojaškim vlakom, ki so se od meje vračali. Ponovno so poročevalci videli zvečer goreti turške vasi, ki so jih četaši zažigali. Opolnoči so se pripeljali v Staro Zagoro, kjer so v nekem železniškem vozu prenočili.

Bolgarski dementi.

Iz Sofije se z merodajnega mesta odločno dementirajo vesti carigradskih listov o vpadu Turkov na bolgarsko ozemlje. Niti en Turek ni prestopil meje; pač pa se Turki na celi črti umikajo proti Odrinu.

NOVA BOLGARSKA TAKTIKA.

V zadnjem hipu so Bolgari svoj prvotni operacijski načrt spretno izpremenili.

Izpočetka so nameravali z glavno močjo prodirati skozi dolino Mance preko Mustafa paše naravnost do Odrina. Obenem bi se pomikalo levo krilo skozi dolino Tundže, desno krilo pa po dolini Arde, obe koncentrično z glavnimi proti Drinopolju, ki bi je oblegali in vzeli.

Malo pred vojno proklamacijo pa se je vrhovnemu poveljniku Savovu posrečilo doseči važno izpremembo.

Po tem načrtu se pomakne odločitev na levo krilo, tako da čete, ki po dolini Marice prodirajo proti Odrinu, niso glavne, marveč štejejo pod poveljstvom generala Ivanova dve in pol divizije in so došle preko Mustafa paše, katero so vzeli, pred najzujnejše forte odrinske, kjer bodo dajale s težko artiljerijo opravka turški glavni moči, ki je tu zbrana.

Levo krilo, močno 9 do 10 divizij s tremi divizijami rezerve, prodira pod Dimitrijevim preko Jambola na Kirk-Kilis, da je vzame. Turška armada pri Odrinu bi svojemu desnemu kirkiliškemu krilu ne mogla priti na pomoč. Bolgari se potem, ako Kirk-Kilis zavzame, lahko pomikajo dalje proti Carigradu in odrežejo odrinsko turško armado od glavnega mesta. Predčete generala Dimitrijeva so že pred Kirk-Kilisem in se je bitka začela, ki se najbrže kmalu odloči.

Obenem prodira manjše desno krilo Bolgarov iz Lozena po dolini Arde in je Kustakoj—Kalesi ter Kustakoj skoro brez boja vzelo.

Bolgari so svoj prvotni načrt zato izpremenili, ker so izvedeli, da je turška moč v Odrinu zelo velika in bi zato pri obleganju močnih utrdb utegnili preveč izgubiti. Ker pa Bolgari nimajo veliko rezerv in so svojo moč že zdaj na bojišče postavili, je naravno, da so se Odrina, kjer so sicer zavzeli pred mestom utrdbi Čemen in Derviseva gomila, zdaj izognili in hočejo zavzeti strateško še važnejše Kirk-Kilis. Turki so zadnje dni vse velike topove iz Bospora prenesli v Odrin, tudi dohajajo vsak dan nove čete iz Male Azije in je zato Bolgarom čas drag.

× × ×

»Potem, emir El Hasan, se povrnem kot duh,« je rekla Rozamunda ponosno.

»Ne tako, princezinja,« je odgovoril priklonivši se, »kajti edini Alah ima oblast nad našim življenjem. Sir Andrej, čas poteka in jaz moram izvršiti svoje naložbe. Ali hočete sprejeti mir od Salah-ed-dina, ali pa prisiliti njegove služabnike, da vam vzamejo življenje?«

Stari vitez je poslušal opirajoč se na svoj okrvavljeni meč. Nato je vzdignil glavo in izpregovoril:

»Star sem in smrt je blizu, vinski trgovec Georgios ali emir Hasan, kakoli si že. V svoji mladosti sem prisegel, da ne bom sklepal pogodbe z neverniki in v svoji starosti nočem preločiti svoje prispege. Dokler mi roka ne omahne, branil bom svojo hčer. Pojdi zopet na svoje strahopetno delo in pusti, da se zgodi božja volja.«

»Potem, princezinja,« je odgovoril El Hasan, »pričajte zame po celem Jutrovem, da sem jaz nedolžen na krvjo vašega očeta. Njegova je in vaša,« in drugič je zapiskal na piščalko, ki mu je visela okoli vratu.

(Dalje.)

Zdaj ko se bližajo na vzhodnem bojišču odločilni dogodki, je več kot gotovo, da bodo poročila od vseh strani postala skrajno nezanesljiva in mnoga brezdvoma tudi nalašč izmišljena. To se ob odločitvenih momentih splošno opaža. Zato je čitateljem svetovati veliko potrpežljivost in odsvetovati nerazumnost.

VOJSKA NA MORJU.

Turki pri Varni izkrcali 4000 mož. — Boj Turkov z Bolgari.

Iz Pariza se 21. t. m. poroča: Francoskemu zunanjemu ministrstvu se poroča, da se bijejo okoli Varne boji v velikem obsegu. Turško obstreljevanje je mestu le malo škodilo, pač se je pa Turkom posrečilo, da so izkrcali 4000 vojakov. Turki so se v hudem boju spopadli z Bolgari, ki štejejo 8000 mož. Boj pri Varni se nadaljuje.

Obstreljevanje Kavarnе.

Turško vojno ministrstvo izjavlja: Dne 22. t. m. dopoldne je hotelo naše brodoge, zbrano pred Kavarno, ki leži severno od Varne, odposlati čoln s parlamentarjem. Nepričakovano je pričela bolgarska pehotna stotnja z dvema topovoma streljati na čoln. Naše brodoge je streljalo nazaj in porušilo v Kavarni vojaška poslopja. Bolgari so bežali. Čoln s parlamentarjem se je vrnil k brodogu, ne da bi bil poškodovan. Naše brodoge se je nato pripeljalo pred Varno, kjer so Bolgari iz utrdb streljali na naše brodoge, ki je streljalo nazaj. Obstreljevanje se nadaljuje. Sovražnik je le slabo streljal. — Bolgarski brzojavni urad pa poroča: Dne 21. t. m. ob 7. uri zjutraj sta prijadrali dve turški križarici pred malo pristanišče Kavarno in so mesto tri ure in pol obstreljevali. Carinski urad,

čalo, da so Srbi zavzeli Kumanovo in takoj uvedli srbsko upravo.

Uradno srbsko poročilo o bojih Srbov s Turki in Albanci.

Avstrijski korespondenčni urad poroča 22. t. m.: Današnje jutranje uradno poročilo izvaja: Na terenu od Vele Glave do Raške in v okolici Novega Pazara so se bili hudi boji s Turki in z Albanci. Cenijo, da se bori tu proti Srbom 40.000 Albancev in deset nizamskih oddelkov s štirimi baterijami. Dne 21. t. m. zjutraj je pričela tretja srbska armada z energično ofenzivo. Sovražnik je bil vržen nazaj. Srbi so prodrli do Malega Kosovega. Sovražnik se je hitro umikal. O iberski armadi, katere prednje straže so dospale pred Malo Senico, dohajajo ugodna poročila. Srbi so osvojili vse utrjene turške obmejne kule. Srbski glavni stan se nahaja v Vranji, kamor je tudi srbski kralj odpotoval. »Berliner Tageblatt« poroča 22. t. m. iz Belgrada: »Srbska vzhodna glavna armada je stala včeraj pri Straci in pri Rehanu, prednje straže pa pri Kumanovu. Dne 24. t. m. se pričakuje velika bitka. Armada skuša prodirati proti Skoplju. Glavni del zahodne armade stoji pripravljen za bitko na Kosovem Polju in prodira proti Prištini. Manjši oddelek maršira proti Novemu Pazaru, neka druga srbska armada pa maršira v Bulgarijo in stoji zdaj pri Carovem Selu. — Iz Carigrada pa poročajo s srbskega bojišča: Vas Buzdinovce pri Ristovcu, ki so jo zasedli trije srbski bataljoni s kavalerijo, so obkolili Turki s topovi in streljali na Srbe, ki so bili malodane vsi pobiti. Turki so odrezali Srbom umikalno črto v smeri proti Prištini. Srbska vojna črta se razprostira od Kraljevca do Tergovišta. — Iz Belgrada se 22. t. m. poroča: Srbska divizija, ki ji poveljuje prestolonaslednik, je 21. t. m. odposlala 30 mož z enim častnikom rekognoscirati ozemlje, ki leži južno od Prepolca. Patulji so naro-

je znan, a nočemo o njem ničesar znati. (Ta intervju je spričo velike previdnosti Pasića jako neverojeten in ga bodo gotovo dementirali.)

Boljetinac. — Srbski ranjenci.

Iz Belgrada se poroča: Boljetinac dobi od srbske vlade 5.000.000 dinarjev. — Dne 22. t. m. so pripeljali v 18 železniških vozov v Belgrad ranjence.

Boja pri Tekinaju in Siviču.

Iz Carigrada se 22. t. m. poroča: V bojih dne 19. t. m. pri Tekinaju in Siviču so izgubili Srbi veliko ljudi. Padlo je tudi več srbskih častnikov.

Laži o neuspehih srbske vojske.

Belgrajski listi se silno pritožujejo nad srbskim korespondenčnim uradom, ki ne izdaje nikakih poročil z bojišča. Vsled tega imajo med občinstvom lahko delo gotovi elementi, ki namenoma širijo lažnjive vesti o neuspehih srbske armade in njenih težkih izgubah. Tako se je n. pr. naenkrat raznesel glas, da je VII. belgrajski polk zadel na mine in zletel v zrak. Stvar je seveda docela zlagana, a vzhodni vojakov dotičnega polka je le vzbudila silno razburjenje. Potem pridejo še laži turških listov, češ, da je Kursumlije zavzeto, da Turki pade Srbe pred sabo na vseh straneh itd., itd. Po teh carigradskih vesteh bi morali Turki že v Belgradu biti. Listi zahtevajo, da korespondenčni urad redno objavlja že dovršene dogodke z bojišča, da bo ljudstvo vedelo, kako je z njegovimi sinovi, ki so na bojišču. Toda merodajni krogi najbrže ne bodo popustili, ker jim je predvsem pred očmi nujna potreba, da se javnosti ne izda ničesar o gibanju armade.

Proti Roda-Rodi.

Med tujimi častnikskimi poročevalci, ki so v sedanjih dneh došli v Srbijo, se nahaja humorist Roda-Roda, ki je že ob aneksiji Bosne in Hercegovine zagrešil na naslov Srbov hude nesramnosti. Tudi sedaj je v dopisih berlinskemu »Local-Anzeigerju« že začel grditi in zasmehovati Srbe. Belgrajsko časopisje, ki je že preje svarilo pred njim, odločno zahteva, da policija Roda-Rodo iztira preko meje, in če si bodo Belgrajci pomagali sami.

Sali aga ubiti?

V Belgrad se poroča, da je ljudstvo v Giljanib ubilo prosulega starega krvoloka Arnava Sali aga.

Črnogorsko-turška vojska.

Iz Cetinja se uradno poroča: Poročila, da so Turki pri Podgorici zmagali, niso resnična. Nasprotno, do zdaj je dosegla uspehe zgolj črnogorska armada. Tuzi z močno utrjeno goro Šipčanic so Črnogorci osvojili in se je približno 4000 mož močna turška posadka udala. Nad 4000 turških ujetnikov s 60 častniki in poveljnikom Tuzija se nahaja v Podgorici. — Princ Peter, ki mu je črnogorski kralj poveril poveljstvo nove brigade na Belemopolju, je 22. t. m. zjutraj odpotoval v Kuplik, da prevzame službo. Oddelek avstrijskega Rdečega križa je došel v Podgorico. Operacije okoli Taraboša so se 22. t. m. zopet pričele. Črnogorski kralj je odpotoval v Reko, da obišče ranjence. Avstrijski vojaški ataše, stotnik Hubka, se je 21. t. m. vrnil v glavni stan v Podgorico. Kralj Nikolaj je povabil Hubko in italijanskega vojaškega atašaja, da sta se ukrcala v oborožen parnik, da lahko zasledujeta nadaljnje črnogorske operacije ob Skaderskem jezeru.

Turška poročila o črnogorsko-turški vojski.

»Voss. Zeitung« poroča 22. t. m. iz Soluna: Črnogorci že štiri dni napadajo Gusinje. Vse dosedanje napade so Albanci odbili. Črnogorci so izgubili veliko ljudi. Iz Djakova je odkorakala 21. turška pehotna brigada s štirimi brzostrelnimi gorskimi topovi Gusinji na pomoč. Iz Carigrada se 22. t. m. poroča: Po večkratnih napadih so Turki črnogorske postojanke na Belemopolju zopet osvojili.

Grško-turška vojska.

OFENZIVA GRŠKEGA BRODOVJA.

Grki zasedli otok Lemnos.

Iz Carigrada se poroča 21. t. mes.: Grško brodoge, ki je sestavljajo oklopna križarica »Averof« in deset torpednih rušilcev, je pripjadrlo pred Lemnos. Neki grški častnik se je podal k mutesarifu in se je nato vrnil na grško oklopno križarico »Averof«. — Iz Aten se pa poroča 22. t. m.: Ob treh zjutraj se je izkrcalo 500 grških vojakov na Lemnosu. Po kratkem boju so glavno mesto osvojili in razvili grško zastavo. Vjeli so tri turške častnike in 42 turških vojakov. Admiral Kouroti je proglasil, da so zasedli Grki Lemnos.

Izjalovljeno grško izkrcjevanje na Kassandri.

Iz Carigrada se poroča: Grki so poizkusili izkrcati vojake na polotoku Kassandra, a se je izkrcanje izjalovilo.

K PRODIRANJU BULGARSKE ARMADE NA TURŠKO.

Prehod v Turčijo pri prelazu Egri Palanka in turške utrjene kule v njem.

izlagovalni prostor, neka vojašnica, telefonska postaja, dve zalogi za živila, en mlin in več zasebnih hiš je poškodovanih, več hiš je zgorelo. Turki so se poizkušali izkrcati in so izpustili v morje dva čolna, ki se pa nista mogla obrežju približati. Ob 11. uri dopoldne je pričelo turško brodoge obstreljevati evksinogradsko vojašnico, samostan sv. Konstantina in neki otroški sanatorij, na katerem je plapolala zastava Rdečega križa. Turki so streljali do štirih popoldne in so celo na neko skupino otrok in žena streljali. — Iz Bukarešta se o obstreljevanju Kavarnе poroča: Prefekt v Konstanci brzojavlja: Turško brodoge je od polnoči 20. t. m. do 21. t. m. zjutraj bombardiralo Kavarno. Svetilnik v Plavi in eno vas so Turki porušili. Žitna skladišča v Kavarni so zgorela. Turška križarica »Hamidie« je zaplenila neko bolgarsko jadralnico.

Turško brodoge zapustilo Črno Morje, da napade Grke.

Iz Carigrada se 22. t. m. poroča: V Carigrad so se vrnile tri turške križarice, ki so na Črnem morju operirale. Trdi se, da turško brodoge odjadra v Arhipel. Iz Sevastopolja se poroča: Kapitan nekega parnika poroča, da je v pristanišču Kuvak zbrano turško brodoge in sicer dve oklopnici in pet čolnov za polaganje min. Bregovi ob Bosporu so utrjeni z novimi baterijami.

Srbsko-turška vojska.

OPERACIJE SRBSKE ARMADE PROTI SKOPLJU IN SANDŽAKU.

Srbi prodrli do Kumanova.

Iz Belgrada poroča avstrijski korespondenčni urad 22. t. m.: Prva srbska armada je včeraj prodrla do Kumanova. Po hudem artiljerijskem boju so Srbi z bajonetom osvojili Ružanske višine. Srbski kralj si je 21. t. m. ogledal srbske vojske pri Biljaču. Srbske izgube so bile ob zadnjih bojih znatne, turške izredno velike. — Zvečer 22. t. m. se je v Belgrad poro-

čili, naj previdno postopa, da je sovražnik ne preseneti. Do Kopadnika je patrolja prodrla, nato se pa vrnila; a ko se je vračala, so pričeli nanjo Turki streljati. Srbska patrolja je bežala proti taboru, a iz vseh grmov so planili Turki na patroljo in so celo patroljo pobili. — Iz Belgrada se poroča 22. t. m.: Poročilo, da je imel 7. srbski polk pri Prepolcu velike izgube, se v toliko potrjuje, da je izgubil polk v boju pri Prepolcu 100 mrtvih in 300 ranjencev. V srbskem 7. polku, ki nosi ime kralja Petra in ki je garnizioniran v Belgradu, služijo izključno le belgrajski meščani, med njimi veliko uglednih belgrajskih trgovcev.

Boji v Sandžaku.

Iz Belgrada se poroča: Srbi so pričeli bombardirati Novi Pazar. Vsako uro pričakujejo, da se Novi Pazar uda.

Iz Zemuna se pa 22. t. m. poroča: Turki so bili pri Novem Pazaru ojačeni in so porazili Srbe, ki so veliko ljudi izgubili. Srbi se umikajo proti Raški. Turki so vzeli Srbom 4 topove.

Prvi ranjenci v Belgradu.

Dne 21. t. m. dopoldne se je pripeljal v Belgrad 295 ranjenih srbskih vojakov, ki so večinoma lahko ranjeni. Poslanci in belgrajsko občinstvo jih je navdušeno sprejelo.

Pasić se roga Avstriji in vevlastem.

Nasproti poročevalcu rumunskega lista »Seara« je Pasić odgovoril na vprašanje, če je res Srbija Avstriji zagotovila, da namerava Sandžak le med vojsko zasedeti: »Dunajskemu kabinetu nismo glede na zasedanje Sandžaka ničesar obljubili. Želje dunajskega kabineta so za Srbijo le pobožne želje. Če zasedemo Sandžak trajno ali le začasno, kolikor časa bo trajala vojska, se bomo že s cetinjskim kabinetom pogodili, ker zahteva Sandžak tudi naš črnogorski zaveznik. Sodim pa, da ko se sedanja vojska, kakor upam, konča z našo zmago na celi črti, prepustimo Sandžak našim črnogorskim bratom in se zadovoljimo s Staro Srbijo in s takozvanim koridorom do morja. Ko ga je dopisnik vprašal, če je obveščen o sklepu vevlasti, ki hočejo ohraniti na Balkanu status quo, je odgovoril Pasić: Ta sklep nam

Grki izgubili v Boju med Diskato in Ellassono 5000 mož.

Carigradski listi poročajo 22. t. m.: V bojih med Diskato in Ellassono so izgubili Grki 5000 mož. — »Sabah« poroča, da so Grki pri Katerini izkrcali štiri bataljone.

× × ×

PREGANJANJE KRISTJANOV NA TURSKEM.

Kako se godi kristjanom na Turškem, opisuje angleška protestantinja Durham v listu »Tablet«: Turški orožniki pridre na obdelana krščanska polja, pokradejo in uničijo pridelke in posekajo sadna drevesa, ki jih porabijo za drva. Ako se kristjani vsled takega početja pritožijo na oblastvih, se jim tam zaničljivo smejejo in stvari nikoli ne rešijo. Če se kristjan spusti v pravdo s kakim Turčinom, ne bo nikdar ali pa le v najredkejšem slučaju zmagal, čeprav je pravičnost njegove stvari še tako očitna. Pač pa se proti kristjanom pod najhujši ničevimi pretežami oblastveno postopa in jih zapira v ječo. Pri izterjavanju davkov se od kristjanov vedno veliko več zahteva, nego je po postavi predpisano. Mis Durham navaja nato za zgled dva slučaja iz skadrskega vilajeta v vasi Heimeli. 5. septembra letos je pridrl v vas skadrski gubernator s 1000 vojakov, polovil in zvezal 50 kmetov ter jih odvedel v bližnjo garnizijo. Kristjani sosedne vasi Zadrime so hiteli svojim bratom na pomoč; turški vojaki so jih zajeli in 15 izmed njih na zverinski način mučili: iztaknili so jim oči in odsekali noge. Po ostalih so nemilo sekali s sabljami in niso prizanašali niti starčkom, ki so jih več umorili na njihovih bednih ležiščih. Drugi slučaj: 2. septembra letos je prišlo v vas Bliništi pod vodstvom častnikov okrog 50 vojakov, ki so zahtevali živeža in strehe. Vaški predstojnik je vse kot goste povabil v svojo hišo, zaklal dve ovci in eno kravo ter vojakom preskrbel tudi kruh. Naslednji dan so vojakji prisilili svojega gostitelja, da jih je spremljal iz vasi. Tu so se naenkrat vrgli nanj, ga zvezali in odpeljali v Skader, kjer so ga vrgli v ječo, katero je kmalu zapustil kot mrlič: bil je zavratno umorjen. — O krščanskih vaščanah preje omenjene vasi Zadrime, pripoveduje Angležinja, da so iz strahu pred turškimi grozovitostmi že mnogokrat pobegnili in popustili svoja posestva, na katerih je potem turška oblast naselila mohamedance. Sploh so turške oblasti z vso vne-mo bile na delu, da po katoliških okrajih nasejejo turške vasi. Končno se Angležinja obrača na vse kristjane, da v imenu človečanstva vsak po svojih močeh pomagajo, da se že enkrat napravi konec turškim grozovitostim.

× × ×

KAKO JE V SOFIJI.

Vsa Bolgarija služi domovini; kdor ni za puško, nadomešča tiste, ki so odšli na bojišče. Zanimivo je posebno v Sofiji. Dijaki, ženske, starci nadomeščajo uradnike, pismonošce, natakarje, kuharje, vratarje, mesarske in trgovske pomočnike itd. Pri table d'hotu v prvem hotelu »Bulgarie« streže star čevljar. Na trgu, v pekarnah, mesnicah se več dni ni dobilo ničesar — vse je šlo za vojaštvo. Pred mesnicami in pekarijami so stali vojaški kordoni, dokler niso bili postreženi vojaki ostalo občinstvo ni smelo blizu.

V četaških krčmah se zbirajo četaški temnih obrazov in še temnejših pogledov. Med njimi je postaven 30leten mož, ki sicer nima nobene šolske izobrazbe, a izredno naravno inteligenco. Na vprašanje, kaj je sicer v življenju, česa se je učil, odgovori kratko: »Četaš, 16 let četaš.« »Odkod si?« »Iz Bitolja. Blizu tam je stala naša hiša. Nekoč je pridrl Turek ter pomoril vso družino: očeta, mater, brate in sestre in nazadnje zažgal hišo. Ostal sem samo jaz.« »Koliko si bil star tedaj?« »Ne vem; mogel sem že nositi puško in šel sem v gore.« »Zakaj nisi šel k sorodnikom?« »Vso našo kri je Turek iztrebil, od vseh mojih ljudi — bližnjih in daljnih sorodnikov — sem ostal edini jaz.« »In ti si se maščeval za svoje ljudi?« »Da, vselej in kjerkoli sem mogel.« Kdo bi se ne čudil?!

Dnevne novice.

Govori več kakor cele knjige. »Hrvatska«, glavno glasilo Stranke prava med Jugoslovani v Zagrebu, je smelo o znamenitem kongresu Jugoslovčanov v Ljubljani samo tole napisati: »Hrvat v Ljubljani. Kako čitamo v ljubljanskim novinama, tamo su proboravili nekoliko dana dr. Mile Starčević, Stjepan Zagorac, dr. Ivan Banjavčić, Cezar Akačić i neki drugi poznati Hrvati.« — Mislimo, da bi bila odveč vsaka beseda. Kjer vladajo take ti-skovne razmere, kakor na Hrvaškem, je vsako kulturno življenje nemogoče!

Liberalna strast. Kamnik vrlo napreduje, odkar je zavzela mestno upravo S. L. S. Poleg več podrobnosti

se je izpeljala široka krasna cesta od železniške postaje v mesto. Še nekaj tednov in Kamnik bo bogato električno razsvetljen. Izpolnila se bo goreča želja vsem, tudi pametnejšim liberalcem, ki žele mestu napredka. Ta žilavost naših občinskih mož silno boče v oči liberalne nestrpnosti. V soboto 19. oktobra je prisopihal znani Johan Koschier na glavarstvo in odločno protestiral, da bi se na katerikoli njegovih treh hiš postavila javna občinska žarnica in je sploh prepovedal izpeljati žice ob zidu svojih hiš. Mož se je veselo oddahnil, češ, zdaj sem jim pa dal, delo je ustavljeno. Ko se je pa možiček podučil, da si bo mesto pomagalo z drogovimi pred njegovimi hišami, oziroma prodajalno, je napravil dolg skisan obraz in se baje že kesa svojega koraka. Kakor se sliši, moleduje okrog, kako bi preprosil županstvo, naj se ga usmili in drogove opusti, da rad vse privoli na svojih hišah. Neizprosnejši je presladki notar Orožen. Na uljudno prošnjo, naj pusti ob zidu svoje hiše prepeljati žico, se je razsopiril kot puran in z vso ogroženostjo prepovedal se je dotakniti kakorkoli S tem je položil notar Orožen krono svoji liberalni nestrpnosti, katero je pokazal s tem činom v bengalični luči.

Občinske volitve na Planini pri Rakeku. Iz Planine pri Rakeku se nam poroča: Včeraj smo imeli občinske nadomestne volitve. Naš kandidat Anton Urbas je dobil 103 glasove, nasproten pa 89; torej je zmagala S. L. S. z 14 glasovi večine.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Zdaj ko se oči vse Evrope obračajo na Balkan, opozarjamo naše občinstvo na »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda«. Apostolstvo podpira razne katoliške zavode, šole, bolnišnice, sirotišnice, ki pomagajo lajšati bedo med Bolgari v odrišni okolici in v Bolgariji, pošilja podporo dobrodelnim napravam evharistink, usmiljenk in lazaristov v Makedoniji. Tudi v sedanjem nemirnem času bomo lahko poskrbeli, da bo vsaka podpora zanesljivo prišla na pravo mesto. V letnih poročilih Apostolstva so zanimiva in točna poročila o verskih razmerah na Balkanu. Vsi dopisi in darovi naj se pošiljajo na »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani, Semeniška ulica. Tiskovine za vpisovanje novih udov so na razpolago.

Informacijskih pol še od več društev nismo prejeli. Ker se nam zelo mudi, prosimo, da nam jih blagovolijo takoj vrniti vsa društva. Društva, ki pole ne vrnejo, sama javno pokažejo, da nič ne delajo. Potrebujemo jih za društveni koledarček, ki izide koncem novembra. Če bi katero izmed društev pole morda slučajno ne bilo dobilo, prosimo, da sporoči to takoj tajništvu S. K. S. Z. v Ljubljani.

Dekorativno slikarstvo. Naše občinstvo in odri po deželi. Kakor vse obrti, tako je napredovalo tudi dekorativno slikarstvo v zadnjih letih, uvedle so se nove oblike in pri občinstvu odločuje nov okus. Posledica tega je, da se tujim tvežkam pri naročanju dekorativnih del dostikrat daje prednost, večkrat zaradi tujih oblik, kakor pa zaradi boljše okusa. Posebno se čujejo pritožbe domačih obrtnikov ravno pri zgradbi podeželskih društvenih odrov ter društvenih zgradb sploh, da se omalovažuje domače delo. V veliko slučajih se pokaže kot občuten nedostatek pri takih zgradbah, da se grade brez vsakega pravega načrta, ko so izdelane, se pa pokažejo različne pomanjkljivosti stavbe, ki bi se bile popolnoma lahko popravile že v načrtu, če bi ga pregledal, predno se začne s stavbo, kak strokovnjak. Da se od-pomore tem nedostatom ter po možnosti koristi tudi domači obrti, se je odločil Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem, da brezplačno pregleda načrte za društvene stavbe, jih po možnosti tudi popravi ali proti povračilu lastnih stroškov celo izdela pod pogojem, da se oddajo vsa dela izključno domačim obrtnikom. Zavod bo na ta način dobil priliko opozoriti tudi obrtnike same na pomanjkljivosti v njihovi izobrazbi, vsled katerih se oddajajo razna dela v tujino. Cenjeno občinstvo pa se prosi, da naj se poslužuje zavodove uslužnosti v čim največji meri, le potem bo mogoče razviti domače obrtništvo v toliki meri, da bode vsaki čas kos nalogi, ki se dostikrat popolnoma nepričakovano stavi nanj.

Italijanski dijakji se gibljejo. Včeraj zvečer se je vršila na Dunaju v prilog italijanski fakulteti zborovanje, ki se ga je udeležilo vse italijansko dijaštvo. Sprejeli so sledečo resolucijo: »Z ozirom na to, da vlada kljub svoji protokolarno dani obljubi še ni uredila italijanske pravne fakultete, pozivajo italijanski dijakji italijanske poslance, da delajo z vsemi silami za to, da izpolni vlada še ta semester svojo dolžnost. Dunajski italijanski dijakji pozivajo vse italijansko dijaštvo na Dunaju in v Gradcu, da se zavamejo za ureditev pravne fakul-

tete na visoki šoli za trgovske vede »Revoltella« v Trstu.«

Baron Hein. Ker sta barona Viktor in Robert Hein toliko let igrala na naših slovenskih tleh za naš narod zelo žalostno ulogo, bodo podatki o tej rodbini marsikoga zanimali. Oče Heinov, Franc Hein, je bil rojen l. 1808. v Olomucu na Moravskem in se je preselil l. 1847. v Opavo v Šlezijo. Po pokli-ku je bil advokat, ki se je posvetil političnemu delu. L. 1861. je prišel kot odposlanec šleškega deželnega zbora v državni zbor na Dunaju in bil izvoljen za predsednika. Od l. 1862. do 1865. je bil justični minister v Šmerlingovem kabinetu. Po izstopu iz ministrstva je postal predsednik dunajskega deželne-ga nadsodišča, postal baron in umrl l. 1890. v starosti 82 let v Brnu kot član gosposke zbornice. O njegovem sinu Viktorju, ki je prišel za Winklerjem na Kranjsko kot deželni predsednik, do-klar ga ni vrgla S. L. S., ni treba govoriti, ker ga imamo vsi še v predobrem spominu. Bil je velik nasprotnik vseh ljudskih teženj. Njegov brat dr. Robert Hein ni bil nič boljši. Na Koroško je prišel l. 1902. kot namestnik deželne-ga predsednika in bil imenovan l. 1903. za deželne-ga predsednika. Za koroške Slovence pomeni ta doba eno najbolj žalostnih; še nikdar ni vlada koroških Slovencev tako malo ščitila in varovala, kakor ravno pod lileinom. Bili so popolnoma prepuščeni nemškona-cionalnemu preganjanju, ki je preko vseh zakonov davilo slovensko ljudstvo. Heinu se je pa to početje prav zdelo in ga je še sam podpiral.

Častno svetinjo za 40letno zve-sto službovanje je podelil kranjski de-želni predsednik prefektinji v uršulin-skem samostanu v Škofji Loki M. Ksa-veriji Murgel.

Dolenji Logatec. Pričakovali smo, da bo kdo od bolj poklicane strani po-ročal o pogrebu pokojnega medicince Franceta Tušar, ki se je vršil v Dole-njem Logatec dne 6. oktobra t. l. Ker se to ni zgodilo, naj bo s tem od drugod podano kratko poročilo o tej zadevi. Dasi ravno je bilo vreme na dan pokopa skrajno neugodno, vdeležilo se je ven-dar pogrebne-ga izpreveda nenavadno veliko število ljudstva, kar je dokaza-lo, kako obče priljubljen je bil prerano umrl Franc Tušar. V nepričakovano velikem številu so prišli na pogreb bra-tje Orli iz Idrije, Vrhnike, Borovnice, Botečršice, Rakeka in tudi domači Orli. Štirje soščolci pokojnika v orlov-skem kroju in dva dolenjelogaška Orla so nosili rakev. Svojemu tovarišu Orlu in visokošolcu so izkazali zadnjo čast Zveza Orlov s svojim predsednikom in načelnikom in slov. akad. društvo »Da-nica«. Pod zastavo katoliškega izobra-ževalnega društva v Dol. Logatecu, ka-tere-ga delaven član je bil pokojni Fran Tušar, nastopilo je v mrtvaškem izpre-vodu zelo veliko število društvenih članov obojega spola in s tem storilo svojo dolžnost v polni meri. Pred do-mačo hišo, v cerkvi in na pokopališču mu je zapel pevski zbor katol. izobr. društva v Dol. Logatecu s pomočjo ne-katerih drugih pevcev ganljive žalo-stinke v slovo — v cerkvi prav lepo mešan zbor. Pogrebni spreved je vodil domači župnik v spremstvu treh gg. bogoslovcev, iskrenih prijateljev pokoj-nikovih. Častno bodi omenjeno, da so se pogreba udeležili tudi visokošolci dolenjelogaški iz nasprotnega tabora. Celoten utis pogreba Franceta Tršar je silil nepristranskega očitveca do priznanja, da je imel mnogo ljubljeni Franc naravnost sijajen pogreb, po-sebno če se upošteva silno neugodno tedanje vreme, katero je prav veliko ljudi zadržalo od pogreba. Ob odprtem grobu so govorili: dr. L. Pogačnik kot predsednik Zveze Orlov, cand. iur. Do-linar kot zastopnik »Danice«, stud. iur. A. Gosar kot rojak-prijatelj in domači župnik. Govorniki so povdarjali vrline prerano umrlega. Številni venci, katere so darovali svojem prijatelju Danica, Zveza Orlov in drugi, so spominjali na to, da je bil Franc Tršar kot nežna cvetka v najlepšem razvoju življenja odtrgan iz pozorišča trpljenja in bojov in presajen v deželo miru in sreče. Nje-gov spomin nam bo časten in nemin-ljiv.

Za črnogorske ranjence. Dr. V. Gregorič, okrožni zdravnik v Ilirski Bistrici, je odposlal črnogorskemu Rdečemu križu v Cetinje 509 K 30 h, katere je nabral s pomočjo gg. Alojzija Zarnika, živinovozdarnika v Trnovem, Josipa Brinška, trgovca v Trnovem, in Fran Samsa, gostilničarja v Ilir. Bi-stricti. Darovateljem bodi na tem me-stu izrečena iskrena zahvala za soču-stvovanje z ubogimi črnogorskimi ju-naki, ki so žrtvovali svojo kri za svo-bodo in prosveto tužnih bratov. Naši kmetovalci nabirajo jabolka, da jih pošljejo ubogim ranjencem v Cetinje. Živant esquentes!

Poročila se je danes v Borovnici gđc. Antonija Kobi, hčerka g. A. Ko-bija, dež. poslanca in trgovca na Bre-gu, z g. Fr. Zagarjem, trgovcem v Markovcu pri Starem trgu. Poročal je nevestin sorodnik g. kanonik in posla-nec dr. I. Zitnik.

Umrli je v Zdolah pri Vidmu ob Savi trgovec in posestnik g. Karol Prešiček, zvest pristaš S. K. Z., dober občan, kar je tudi pokazal njegov mnogoštevilni pogreb.

S. k. izobraževalno društvo v Hru-šici pri Ljubljani priredi v nedeljo, dne 27. oktobra t. l. ob pol 4. uri popoldne v pro-storih g. župana Korbarja javno društveno predavanje. Vabimo vse vaščane, Hrušov-ce, Bizovce, Dobrunce in Štepance, da se prvega predavanja v obilnem številu ude-leže. To pot predava g. dr. L. Pogačnik. Opozarjamo, da se bodo predavanja vršila redno vsakih 14 dni.

Vrtnarska šola. Kolikor bolj bomo delali za razvoj vrtnarstva, toliko boljše bo tudi naše gmetno stanje. Ker je po-trebno, da se stori nekoliko več za boljši razvoj vrtnarstva, se uljudno vabijo vsi oni, ki bi bili voljni sodelovati pri tej lepi in važni nalogi, da se blagovolijo pri-glasiti na naslov: »Goikova vrtnarska šola v Kranju«.

Jugoslovanska Strokovna Zveza Jesenice-Fužine. Odbor za skupino Savo javlja, da se pobirajo prispevki in vpisu-jejo novi člani v skupino »Jugoslovanske Strokovne Zveze« vsako nedeljo od 9. do 11. ure dopoldne v »Delavskem domu« na Savi. Odbor skupine J. S. Z.

Dan brez smrti in pogreba so imeli v Zagrebu 20. t. m. Ta dan ni bil nihče po-kopan in noben smrtni slučaj naznanjen. Za mesto kakor je Zagreb je to že nekaj posebnega.

BOSANSKI SABOR

je danes pričel svoje zasedanje. Razprav-ljal bo o investicijskem programu Bilin-skega. Zasedanje bo jako živahno.

Primorske vesti.

Vojaki - planinci so na gori Ježa pri Tolminu zgradili planinsko zave-tišče, ki je prav solidno. Vojaštvo za-služi vso pohvalo! Poveljnik armadne-ga zbora je pohvalil majorja Vojnoviča in poročnika Bresingerja.

Požar je v noči od ponedeljka na torek v Mirni pri Gorici uničil hišo miz. mojstra Jož. Beltrama. Zgorelo je celo poslopje z vsemi pridelki. Škode je 10.000 K, a posestnik je bil zavarovan.

Zrakoplovci v Gorici so že pričeli s svojimi vzleti. Dne 20. t. m. okrog de-sete ure dopoldne je plul en letalni stroj visoko nad Gorico proti Trnov-skemu gozdu.

Ustrelil se je včeraj v Trstu 47-letni Anton Pavletič. — Tri kroglice si je pognal iz revolverja v glavo želez-ničar Alojzije Serpo.

Avstrijski izseljenci. V teku le-tošnjega septembra je črta »Austro-American« iz Trsta prepeljala v Se-verno Ameriko 9978 izseljencev, v juž-no pa 8597 izseljencev, torej skupno 18.575 in 7667 več kot lanskega leta sep-tembra.

Ajdovščini je v sredo po dol-gem trpljenju umrla 12letna šolarica Ivanka čistane družine Bavčar-jeve. Bila je dobra deklica, ki se je v zdravih dneh v »Marijinem vrtcu« vesela pripravljala na Marijino druž-bo. Večje njene tovarišice so jo tudi nosile na zadnjem potu. Nežno skrb je za rajnico kazala v boleznih in ob po-grebu gđc. Marc, njena birmska botra, ter je s tem dala lep zgled ljubezni. — V naši župni cerkvi je bilo letos mogoče marsikaj popraviti in olepšati, za kar gre hvala plemenitim srcem, ki rada darujejo za hišo božjo. Tukajšnja cerkev ima lepe baročne oltarje, in v treh stranskih prav dobre slike. Vse to je prečiščeno in slike osvežene, tako da pride zlasti dragoceni marmor glavne-ga oltarja do polne veljave. — Dobro se je obnesla restavracija križevega pota. Slike so na platnu, samostansko delo 18. stoletja. Tukajšnji sodni ofi-cijal g. Milan Klemenčič, dobro znan v slovenskem umetniškem svetu, je skrbno in večje izvršil restavriranje slik ter jih nalepil na les (foderiral). Tudi novi okvirji so narejeni po nje-govem načrtu. Prvo nedeljo oktobra je obnovljeni križev pot blagoslovil pater Adolf Čadež s Kostanjevice v Gorici.

Štajerske novice.

Dr. Ivan Glaser je torej tako sre-čen, da je izvoljen za predsednika libe-ralnega političnega društva »Maribor«. Dr. Glaser je bil nekdaj tudi v vodstvu »Slovenskega društva« v Mariboru in je v mariborski okolici prirejal za rajnim Kačem iz Žalca shode, na katerih je go-voril celo za geslo: »Vse za vero, dom,

cesarja! Upati je, da bo predsednik dr. Glaser v »Mariboru« tako plodonosno deloval kot — v Marenbergu.

Š **Samomur.** V kavalerijski vojašnici v Mariboru se je ponoči obesil v Landskronu na Češkem rojeni trgovski pomočnik Leopold Müller. Samomur je baje izvršil vsled neozdravljive bolezni.

Š **Nesreča.** Dne 21. t. m. so se v Ljutomeru splašali konji g. dekana M. Jurkoviča, ravno v hipu, ko je hotel pred župniščem sestiti v kočijo. Toliko, da se je vsedel, že je zdrčalo naprej. Kočija se je prevrnila, dekan je k sreči padel tako, da se je le hudo poškodoval. Konji so divje zdirjali naprej s prevrnjeno kočijo, ki se je razbila. Šele pri kolodvoru so zdivjane konje ustavili. Ranjenega dekana so takoj spravili v postelj. Tudi zdravniška pomoč je bila takoj pri rokah. Baje ni hude nevarnosti.

Š **Umrli** je v Šoštanju v petek zjutraj ob 1. uri trgovka in prednica dekliske Marijine družbe Jožefa Ravljen v starosti 27 let. Počivaj v miru!

Š **»Sloga«** se je neslogo. Dobili smo sledeče obvestilo: Vaš list je prinesel v številki 241. z dne 19. oktobra 1912 notico pod zaglavjem »Sloga« seje neslogo iz Ptuj. V tej notici se nahaja stavek: Sedaj se med liberalci tajno šepeta, da bo posojilnica ustavila podporo dijakom. Kaj pa bo s podporo za »Slogo«, katera do sedaj ni bila majhna? Sklicevaje se na določbe veljavnega tiskovnega zakona prosimo, da sprejmete sledeči popravek: Ni res, da je dobival list »Sloga« v Krškem od podpisane posojilnice dosedaj ne majhno podporo; res pa je, da ni dobil nobene podpore. Ptuj, dne 21. oktobra 1912. Hranilno in posojilno društvo v Ptuj.

— **Nesreča.** V Trbovljah so se otroci igrali na progi za prevažanje premoža. Ko je pridrdral prazni voziček, takozvani »Hunde«, je skušal skočiti nanj triletni sin Maksa Krča, a mu je izpodletelo, da je padel pod voz, ki mu je obe nogi razdrobil.

Š **Umrli** je v Mariboru hišni posestnik in kovaški mojster g. Jakob Kobek.

Ljubljanske novice.

Ij **Kurz** za poznavanje umetnin se prične dne 7. novembra t. l. in se bode vršil v četrtkih od 5. do 6. ure zvečer. Interesantnejše naj se do 7. novembra javijo pri predavatelju dr. Mantuaniju ali pa v tajništvo S. K. S. Z.

Ij **Zveza Orlov** ima jutri v četrtek, dne 24. t. m., točno ob 6. uri zvečer sejo.

Ij **Umrli** je danes zjutraj po kratki boleznii v tukajšnjem Leonišču generalni konzul g. Alojzij Pogačar, star 54 let.

Ij **Umrli** je v dež. bolnici gdčna Marica Peršič, železniška manipulantinja v Kranju. Dne 11. septembra se je zastrupila v Kranju, od takrat se je nahajala v dež. bolnici, kjer je na poškodbah danes umrla.

Ij **»Družba sv. Rafaela«** za izseljenke v Ljubljani vabi na praznovanje družbenega zaščitnika sv. Rafaela v četrtek dne 24. oktobra ob pol 7. uri zjutraj v cerkvi č. oo. frančiškanov.

Ij **Na oklicih** je g. Avguštin Martinčič ml., ključavničarski mojster na Rimski cesti z gdč. Franjo Ciliberg, posestnikovo hčerjo na Vinici.

Ij **Obsojeni občinski svetnik.** Gosp. Rasto Pustoslemšek je bil pred okrajnim sodiščem obsojen radi umešavanja v uradno poslovanje na 30 K globe.

Ij **Strežnice in zdravniki** »Ruskega rdečega križa« so se sinoči z brzovlakom, ki pride z Dunaja, peljali mimo Ljubljane v dveh železniških vozovih na bojišče v Črnozero.

Ij **Ubegla vajenca.** Včeraj zjutraj je zasačila policija v nekem hlevu na Zabjaku pekovskega vajenca Jožefa Semraka in Ivana Šusterja, katera sta svojemu mojstru Ivanu Ahleithnerju iz Celja pobežnila. Obadva so poslali odgongskim potom k mojstru v Celje.

Ij **Umrli so v Ljubljani:** Marija Dimc, delavka, 67 let. — Franc Planinšek, rejenc, 11 dni. — Jera Pirnat, užitarica, 80 let.

Ij **Ni šlo.** Predvčerajšnjem je hotel odpotovati v Ameriko vojaščini podvrženi Alojzij Debeljak iz Babnega polja pri Ložu. Oko postave ga je pa na juž. kolodvoru zapazilo, nakar je moral fant v zapor. Pri sebi je imel 430 K denarja in tuj potni list.

Ij **Za kruhom.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 80 Slovencev in 20 Hrvatov; 100 Hrvatov in Makedoncev ter 20 Slovencev se je pa povrnilo nazaj.

Ij **Našla** se je mala torbica s pisalnim orodjem. Izgubitelj jo dobi v našem upravnistvu.

Ali ste že obnovili naročnino?

Telefonska in brzovajna poročila.

VAŽNA POSVETOVANJA HRVATSKO-SLOVENSKEGA KLUBA.

Dunaj, 23. oktobra. Hrvatsko-slovenski klub se je pod predsedstvom poslanca Spinčiča v večurni seji temeljito posvetoval o političnem položaju. Splošno so se čule pritožbe zoper nečuvstvo postopanje finančnih in davkarskih oblasti v iztirjevanju davkov. Soglasno se je nato konstatiralo, da se v politiki merodajnih faktorjev opaža sistematično protijugoslovansko smer, zlasti pa so se ustvarile popolnoma neznosne razmere v justični in naučni upravi. To daje upravičenega povoda za prepričanje, da ima ta politika naravnost namen vstvariti med Jugoslavnimi na umeten način iridento.

Spričo še vedno trajajočega tiranstva na Hrvatskem in vpliva osvobodilne vojske na Balkanu je treba postaviti za bodoči razvoj zelo resno prognozo, katera nalaga zastopnikom Jugoslovanov dolžnost v skrbni za bodočnost tirati izključno jugoslovansko politiko, ki se ne bo na nobeno drugo stvar ozirala. Storiili so se zelo dalekosežni sklepi v tem oziru.

ZBORNICA.

Dunaj, 23. oktobra. Zbornica nadaljuje posvetovanje o epidemijski postavki. — Nato začne debato o budgetu. — V tej debati bo Stürghk odgovarjal na interpelacijo o balkanski vojski.

Dunaj, 23. oktobra. Delegacije se zopet zbere v Budimpešti 5. novembra. — Ogrska zbornica se zbere 30. oktobra k eni sami seji, v kateri se vzame na znanje kraljevo lastnoročno pismo o sklicanju delegacije.

NOVI SRBSKO-TURŠKI BOJI.

Berolin, 23. oktobra. »Lokalanzeiger« poroča iz Carigrada: Ob srbski meji pri Gilanu, južnovzhodno od Prištine med obema železniškima progama so se bili boji, v katerih je bilo veliko srbskih častnikov in vojakov vjetih. Obmejne čete se že bijejo s Srbi. Pri Prištini so zanjeli Turki tri srbske bataljone in jih uničili.

PRODIRANJE SRBSKE ARMADE.

(Od našega posebnega poročevalca.) Belgrad, 23. oktobra. Srbske čete prodirajo s popolnim uspehom na celi liniji. Poleg Kumanovega so si osvojili tudi Kratovo in Kočani. Novi Pazar se vedno bombardirajo. Srbske čete so došle na Kosovo polje. Danes bodo srbske čete prišle pred Skoplje. Ovčje polje je obkoljeno od Srbov na treh straneh. Tu bo odločilna bitka.

Dunaj, 23. oktobra. »Kriegsnachrichten« poročajo, da se grmenje topov pri Kirk Kilissah več milij daleč čuje. 120.000 Bolgarom pod Dimitrijevim stoji nasproti 140.000 Turkov pod Muktar pašo. Turška pozicija je zelo močna. Bolgari se junaško bijejo. Že zdaj znašajo izgube na obeh straneh več tisoč.

SRBI V PRIŠTINI.

London, 23. oktobra. (Reuterjev urad.) Srbi so si po ljutem boju osvojili Prištino in jo zasedli.

Belgrad, 23. oktobra. Po oficijelni vesti je tretja srbska armada dospela pred Prištino. Ena kolona druge armade je zasedla Kratovo. Druga kolona je zavzela Kočano. Prva armada se nahaja še pred Kumanovim.

Belgrad, 23. oktobra. V Prištino so srbske čete vkorakale včeraj ob 4. popoldne.

(Opomba uredništva: Srbska armada, ki se bori pod Prištino, je tretja srbska armada generala Jankoviča, pred Kumanovom stoji prva srbska armada, ona, ki je zasedla Katovo in Kočine, je Stepanovičeva armada. S tem je, kakor javlja naš zasebni poročevalec, pričetek obkoljenja Ovčjega polja.)

VELIKA BITKA NA ODRINSKEM POLJU.

London, 23. oktobra. (Reuterjev urad.) Za danes ali jutri se pričakuje na odrinski planjavi velika bitka med bolgarsko in turško armado. Bolgari prodirajo naprej med Odrinom in Kirkilissem in so turške armade eno od druge odrezali.

BITKA PRI KIRK KILISSU. — BOJI NA ZAPADU.

Sofija, 23. oktobra. Bolgarska armada, ki je napadla Kirk Kilisse na desnem krilu turške glavne armade, je naletela na velik odpor. Bitka traja dalje. Zveza med Kirk Kilissom in Odrinom je pretrgana. — Utrdbe čermenske pred Odrinom je vzel 10.000 Bolgarov z bajonetnim napadom. — Na zapadu so Bolgari na treh straneh v Turčijo udarli: preko Timraša proti Mesti, drugi oddelek preko Gimnaje po Strumi v smeri Kresne in Melnika, tretja kolona skozi Egri Palanko po dolini Krive proti Kumanovu, da se tam s srbsko glavno armado združi. Prva kolona (general Kovačev) je po zavzetju Timraša imela hude boje s prebivalstvom. Boj se vodi

brez usmiljenja. Tako Turki kakor Bolgari požigajo sela. 1500 Bolgarov redne vojske z 12 topovi se bori zoper 2000 Turkov. Turško topništvo je nek bogarski oddelek skoro popolnoma uničilo. Kmetje so osvobodili nek oddelek turških vjetnikov. Bolgari so Timraš zažgali, da kaznujejo prebivalce. — V bitki pri Gimnaji so Bolgari osvojili tri topove in 140 Turkov vjeli. Nato so Bolgari zasedli kraja Dovlen in Kiržali. Bolgarske čete so nato na nevroposki cesti v defileju Kresne porazile močan turški oddelek in 1200 mož vjelo.

BITKA PRI KIRK HILISSU.

Sofija, 23. oktobra. Bitka pri Kirk Hilissu neprestano traja dalje. Sodi se, da bo preteklo 1 do 2 dneva, preden se odloči. Dozdaj so Bolgari le 1 zunanjo utrdbo osvojili.

POROČILO GENERALA ŽIVKOVIČA O BOJIH S TURKI.

Novi Pazar, 23. oktobra. General Živković iz Sandžaka poroča: Po hudih bojih so naše čete zasedle Senico in Novi Pazar. Zgube so na obeh straneh velike.

SRBSKI RANJENCI IN MRTVI.

Belgrad, 23. oktobra. Srbski vojni minister je naznanil, da je sprejel spisek vseh doslej v vojni ranjenih in mrtvih; imena se objavijo v listih.

REDEN PROMET V SRBIJI.

Belgrad, 23. oktobra. 22. t. m. se je na srbskih železnicah na celi črti otvoril reden promet.

TURŠKO POROČILO O BITKI PRI KIRK KILISSU IN OSTALIH BOJIH.

Carigrad, 23. oktobra. (Uradno.) Mariska armada je začela ofenzivni napad včeraj popoldne vzhodno od reke Tundža, kjer so zbrane velike bolgarske sile. Začel se je hud boj, ki se je do zdaj za Turke ugodno vršil. — Zahodna armada je zadela na bolgarski napad na Kalimano (?), kjer se boj nadaljuje.

Carigrad, 23. oktobra. Turške čete so napadle Bolgare pri prelazu Kresna in jih popolnoma potolkle.

BOLGARSKO IN SRBSKO URADNO POROČILO O BOJIH NA ZAPADNEM BOJIŠČU.

Sofija, 23. oktobra. Kočana in Egri Palanka sta padli po silovitem obstreljevanju. Tudi Karagiali je v bolgarskih rokah.

ČRNOGORSKO PRODIRANJE.

Cetinje, 23. oktobra. Črnogorci so osvojili Vijenac in Jabuke blizu Plevlja.

Cetinje, 23. oktobra. Bombardiranje Taraboša nadaljujejo Črnogorci z vso silo. Turki se upirajo z vsemi silami, a vsak čas je pričakovati, da Taraboš pade. Iz Podgorice je odšlo proti Tarabošu mnogo novih topničarskih baterij.

SKADER OBLEGAN.

Trst, 23. oktobra. Generalna direkcija »Lloyda« je dobila sledeče obvestilo: Črnogorci so 21. t. m. obkolili Skader. Boj pri Plavah je bil jako hud. Na turški strani so se bojevale tudi Albanske in otroci. 900 jih je padlo. Tudi črnogorske izgube so velike.

ZA ČRNOGORCE.

Omiš, 23. oktobra. Občina Poljička je poslala črnogorskemu »Rdečemu križu« svojega občinskega zdravnika tr. Čeha z avtomobilom.

Zagreb, 23. oktobra. V Črnogoro je na pomoč črnogorskemu »Rdečemu križu« odpotovalo pet hrvaških zdravnikov, med njimi dr. Frigartner.

TURŠKA OJAČENJA ZA SKADER.

Solun, 23. oktobra. Turški listi poročajo, da pošljejo Turki proti Črnogorcem pred Skadrom iz Elbassana (110 km od Skadra) močne vojaške oddelke.

GRŠKE OPERACIJE NA EPIRU IN V TESALIJU.

Atene, 23. oktobra. Del grške armade na Epiru je ostal pred Prevezo, ki jo obstreljuje s težkimi topovi. Drugi del grške armade prodira proti Janini in je že osvojil važne prelaze Pendepikadije. Blokada Preveze Grki strogo izvajajo.

Atene, 23. oktobra. Grki prodirajo v Tesalijo. Grška armada je zaplenila veliko vojnega materiala. V Elasoni so Grki zaplenili en milijon kartuš in zemljevide generalnega štaba. Pri bojih za prelaze okolu Elassone so padli 3 častniki in 15 vojakov, 65 Grkov je bilo ranjenih. V bojih za Diskato sta padla 1 stotnik in 1 desetnik, 10 vojakov je bilo ranjenih.

GRŠKO POROČILO O BOJIH.

Atene, 23. oktobra. Generalni štab vzhodne armade poroča iz Elassone, da grška armada nadaljuje svoje prodiranje.

Atene, 23. okt. včeraj je napadla g. armada defile pri Quarantoporu(?). Bitka se je začela ob 10. uri dopoldne in se je ob 10. uri ponoči prekinila. Grki so se dozdaj turškim postojankam približali. Danes se boj zopet nadaljuje.

GRŠKA NE SPREJEMA VEČ PROSTO-VOLJCEV.

Atene, 23. oktobra. Grški konzulat v Odesi je dobil nalog svoje vlade, da ustavi vpisovanje prostovoljcev, ker jih je že preko potrebe priglašenih.

CUVAJA SE NOČEJO VREČI?

Dunaj, 23. oktobra. Danes je bival tu komisar Cuvaj. Izjavil je, da biva na Dunaju samo v privatnih poslih in ni bil pri cesarju v avdienci. Cuvaj je vse vesti o svojem odstopu dementiral in izjavil, da je vest o imenovanju generala za komisarja napačna. Tudi o pomiloščenju Jukića mu ni nič znanega.

Budimpešta, 23. oktobra. Z »merodajne« strani se dementirajo vesti o Cuvajevem odstopu in vesti, da ga nadomesti neki honvedski general.

Budimpešta, 23. oktobra. Ogrski korespondenčni urad izjavlja, da o odstopu komisarja Cuvaja ne more biti nobenega govora.

GENERAL KOMISAR NA HRVATSKEM?

Dunaj, 23. oktobra. Poročilo z Dunaja pravi: Po avdienci Cuvaja pri cesarju (katera se je torej vendarle vršila?) se govori, da se za komisarja na Hrvaškem imenuje general Surmay.

ŽUPNIK KOSEC UMRLE.

Gorica, 23. oktobra. V goriški bolnici je umrl danes zjutraj znani g. župnik Kosec, ki je bil pred kratkem operiran. V petek zjutraj bo prepeljan v svojo faro, Kamenje na Vipavskem, kjer bo pokopan.

V letošnjem evharističnem letu posebno priporočamo naslednje knjige, ki so vredne, da se splošno razširijo.

Vetna molitev pred Jezusom v Zakramentu ljubezni. Cena: z rdečo obrezo 3 K, z zlato obrezo 3 K 90 vin., v najfinejšem šagrinu z zlato obrezo — mesto 6 K 50 vin. — dokler bo še kaj te vezave na razpolago, znižana cena 4 K 50 vin. — Molitvenik je v prvi vrsti namenjen češčenju presvetega Rešnjega Telesa ter je tako znan, da pač ne potrebuje posebnega priporočila. Molitvenik je še posebno primeren za skupno molitev, ker ima velik tisek.

Lintelo: Mladini! Pogosto in vsakdanje sveto obhajilo, 30 vin., 20 izvodov in več po 25 vin.

Lintelo: Staršem in vzgojiteljem! Navajajte otroke, da bodo hodili pogosto k sv. obhajilu. 25 vin., 20 izvodov in več po 20 vin.

Obe knjižici govorita naravno in prepričevalno o potrebi pogostega prejemanja svetega obhajila za mladino.

Novo izdajo knjige »Berila in Evangelije«, (Priredil dr. Jožef Lesar, častni kanonik, profesor bogoslovja i. dr.) je knezoškofijski ordinariat ljubljanski s 1. januarjem 1913 oficijelno predpisal za javno uporabo v cerkvah. (Ljubljanski škofijski list 1912, št. 10.) Knjigo je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Mnenje g. prof. dr. O. Föderl,

profesorja kirurgije na Dunaju.

Gosp. J. Serravallo Trst.

Mogoče mi je odgovoriti na vaše vprašanje v zmislu, da imam mnogo prilike predpisati bolnikom vaše železnato kina-vino Serravallo, po operacijah kakor zdravilo, ki pospešuje tek in je pokrepčujoče in se prav rado vzame z dobrim uspehom.

Prof. Föderl.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 23. oktobra 1912.

Pšenica za april 1913 11:95
Rž za april 1913 10:67
Oves za april 1913 11:45
Koruza za maj 1913 8:07

Efektiv trdno.

763 Računajte sami! VII.
Ceno je samo dobro. To volja posebno pri milu. Pri nobeni drugi reči ne bolj kot pri tej pazimo pred vsem na kakovost (čistost, izdatnost).

Sunlight milo

čisti hitro in temeljito. Varuje najnežnejše barve in tkanino.
Dvojni kos 30 v, osmokoten 16 v.

Hranilnica in posojilnica v Artilah javlja svojim članom in članicam predušno vest, da je njen marljiv ud načelstva, gospod

Karol Presišek

trgovec in posestnik na Zdolah pri Brežicah

danes dne 19. oktobra 1912 ob 6. uri zjutraj v 50 letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal, previden s svetimi zakramenti.

Pogreb predragega nam rajnega se vrši v ponedeljek, dne 21. t. m. ob 8. uri.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi na Zdolah.

Artiče pri Brežicah, dne 19. oktobra 1912.

Martin Pajdaš, Jakob Dernač, predsednik, tajnik.

3369

Radi opustitve gostilne se prodaja lep in fin, skoraj nov avtomatičen

električni glasovir

najnovejše vrste, s ksilofonom in mandolino po nizki ceni. Igra se lahko tudi z roko. Jako primeren za društvene prostore.

Ogleda se lahko vsak dan Dunajska cesta 52 (poleg artilerijske vojašnice).

3361

Dr. Jul. Dereani v Kamniku je odpotoval in se vrne 2. nov. t. l.

3357

Biser

vseh žitnih kav je

Fránckova perl = rž.

Vsak požirek iz skodelice potrjuje premoč te fine kakovosti.

Da se pa doseže dober okus in lepa slast na barva, treba je pridjati vsaki žitni kavi malo porcije

pravega zagrebškega "Fránckovega" kavinega pridatka.

Obe vrsti dobiti je v vsaki specerijski trgovini.

III.

Več skladišč =

v mestu in transito, pripravnih tudi za delavnice, se odda. Vpraša naj se pri oskrbnistvu Pon-gratz-evega posestva Franca Josipa cesta 7 ali pa pri hišniku v bivši cukrarni. 3283

Brzjavni naslov:

Šimenc, vrtnar, Ljubljana.

Jakoba Šimenca naslednik

Pavel Šimenc

umetni in trgujoči vrtnar

priporoča svojo veliko zalogo svežih

vencev in šopkov

kakor tudi vse vrste rastline za dekoracije v sobah, salonih in na grobeh.

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno. 3364 5

Trboveljski kosovnik

za 100 kg od 2'80 do 3'36 K

Trboveljski kockovec

za 100 kg od 2'64 do 3'16 K

Trboveljski orehovec

za 100 kg od 2'48 do 3'— K

Češki salonski zvezdni briketi znamka P. B. izborna kurivo, za 100 komadov od 1'60 do 1'80 K

Mehka in trda bukova drva

v polnih in razsekana dobavljajo točno

L. SCHIFFER, LJUBLJANA

Dovozna cesta, tir južne železnice.

Staubene parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincah takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku JOS. TRIBUC, na Glincah 32. 2127

Franjo Žagar

Donca Robi

poročena

Markovec, 23. oktobra 1912 Brež pri Borovnici

Brez vsacega drugega obvestila.

3338

Sodovi.

Več večjih zamočenih kako tudi novih sodov ponudi po primernih cenah Andrej Globočnik, sodar v Radovljici. 3328

MOJA STARA

Izkušnja me uči, da moram za nego kože rabiti le Steeken-gerd lilijne mletke mila Bergmanna & Co, Tešin ob Labi. Komad po 89 vin. se dobiva povsod. 411

Kdor je pri trganju in reumatizmu

brezuspšno vse poskusil, naj poskusi čaj proti trganju. Bolezen tiči namreč v krvi, vsled tega maza ne more koristiti. Ta čaj na brezdomno pomaga. Zavoj 5 kg K 350 — Karol Illek, Sternberg, Morava. 3371

3370

Šivalni stroj

se zelo ceno prodaja. Stari trg 28/II levo.

Najmoderneje opremljen

umetni mlin v Domžalah

s stalno vodno močjo, kjer se more na leto zmleti do 250 vagonov žita, s hišo ter gospodarskimi poslopji, velikim skladiščem, vse v najboljšem stanu, z okoli 9 orali zemljišča, ki je deloma primerno za stavbišča, se ceno prodaja ali da v najem.

Pojasnila daje gospod dr. Ferdinand Eger, odvetnik v Ljubljani, Frančiškanska ulica števil. 12. 3315 3

Domača tvrdka!

Domača tvrdka!

Priporočamo

solidno tvrdko

modni salon

damskih in otroških klobukov ter športnih čepic vseh vrst

Marija Götzl

Židovska ulica 8.

— Cene brez konkurence. —

2036

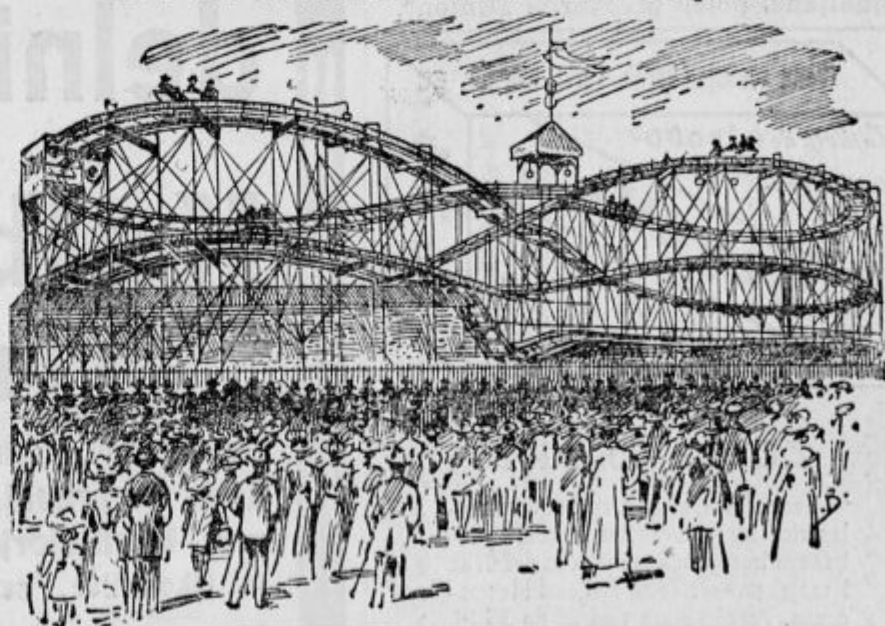
Samo kratek čas! Lattermannov drevored. Samo kratek čas!

Drčalnica osmica.

Poslednja novost!

Od 19. oktobra vsak dan odprto.

339 3

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec žalostno vest, da je preminul naš predragi, nepozabni soprog, oziroma brat, svak in stric, gospod

Alojzij Pogačar

c. in kr. generalni konzul, vitez reda železne krone, komtur papeževga Gregorjevega reda itd.

ki ga je danes ob četrtna dve zjutraj v 54. letu njegove starosti po kratki, mučni bolezi, previdenega s sv. zakramenti za umirajoč, vsemogočni Bog poklical k sebi.

Pogreb predragega rajnika bo v četrtek dne 24. oktobra ob 5. uri popoldne iz Leonišča na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v cerkvi Marijinega Oznanenja.

Predrago rajnika priporočamo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 23. oktobra 1912.

Karol Pogačar

c. kr. finančni svetnik

brat.

Dr. Franc Detela

vladni svetnik

svak.

3374

Evfrozina Pogačar roj. Irimesco

soproga.

Ana Pogačar roj. Aumayr

svakinja.

Nečaki in nečakinje.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Vsak petek in postni dan

se dobe

sveže ribe

iz Jadranskega in Severn. morja

pri

3223

ANT. STACUL

Ljubljana, šelenburgova ul.

Dobiva se tudi vedno sveže polnjeno Reininghausovo pivo, in sicer marčno, temno ala bavarsko in sv. Petra dvosladno. - Originalni zaboji se franko na dom pošiljajo.

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

RESLJEVA CESTA ST. 26 (POLEG PLINARNE), IZDELUJE:

3559

Beton
Zelezobeton
Mostove
Strope
Dvorane
Zazidke turbin

Strokovna
izvršitev
vseh vrst
načrtov
Prevzetje zgradb
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne centrale
Turbine
Mlini
Žage
Opekarne
Moderne apnenice

Obisk strokovnih
inženirjev
na željo

Krojaškega pomočnika

za boljša velika dela sprejme takoj
Filip Merkel, krojaški mojster
3339 v Vel. Žabljah, p. Sv. Križ-Cesta. 3

Priženil bi se

na kako posestvo z ali brez gostilne, mlad 28 letni mož, prijetne zunanosti, izkušen gostilničar, trgovec in vseh gospodarskih poslov, z nekaj tisoč premoženja v gotovini. Izključena ni mlada vdova. Ponudbe pod „Prihodnost 92-93“ na upravo lista.

3224

Ženitna ponudba.

Poštena, srednje starosti gospodična z nekaj tisoči premoženja, se želi seznaniti v svrhu možitve s poštenim gosp. profesorjem ali učiteljem, samcem ali vdovcem brez otrok. Starost od 40-50 let, srednja velikost, stalna služba ali pa nekaj premoženja. Resne ponudbe s sliko, katera se vrne, naj se pošljejo na upravo „Slovenca“ pod šifro Sreča do 30. oktobra 1912.

3341

Zajamčeno pristno
Slivovko
Hruševce
Brinjevec
Tropinovec
Vinsko žganje

Iz lastne žganjarne se dobe v množinah od 25 litrov naprej pri veležgajarni sadja 959 (52)

M. Rosner & Co.,
Ljubljana, poleg pivovarne „Union“.

Zlato svotinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Ženitna ponudba!

Gospodična, pridna, varčna in mlada. Lastnica lepega posestva in dobro vpejanega trgovskega podjetja na deželi na Kranjskem — išče za življenski tek drugo. Pogoji: starost od 25 do 35 let, nekaj naobrazbe, neomadeževana preteklost, premoženje od 15. do 20.000 K. Resne neanonimne ponudbe s sliko, ki se vrne, na „Rožica, Šiška 01“ — poštneleže Ljubljana, glavna pošta. Diskrecija jamčena.

3345 3

Krompir in orehe

popolnoma zdravo, prebrano, debelo ter suho in očiščeno blago kupuje v vsaki množini in cele vagone, dostavljeno kolodvor ali v I. ljubljansko javno skladišče Ljubljana, po solidnih dnevnih cenah trdka:

3102

Iv. A. Hartmann nasl. A. TOMAŽIČ
pisarna Marije Terezije cesta, Ljubljana.

Nizozemska zavarovalna družba za življenje
Ravnateljstvo: Dunaj I. Aspernplatz 1.

se priporoča za sklepanje zavarovanj na življenje, rente, doto in vojaško službo pod najugodnejšimi pogoji in najnižjimi premijami.

Stanje zavarovanj koncem leta 1910 ca 375 milijonov.
Rezerve " " " " 112 " 452

Glavno zastopstvo za Štajersko in Kranjsko v Gradcu I, Schmiedgasse 40, kjer se sprejmo vsak čas strogo reelni, delavni sotrudniki proti dobri plači.

Nadzorstvo za Kranjsko: Ljubljana, Hrvatski trg 4.

St. 762/pr.

Razpis službe.

Mestni magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane razpisuje vsled sklepa občinskega sveta z dne 8. oktobra t. l. službo

mestnega arhivarja

s prejemki X. činovnega razreda magistratnih uradnikov.

Službo nastopiti bode s 1. januarjem 1913.

Prosilci za to službo dokazati morajo poleg splošnih pogojev za namestitve v službi mestnega magistrata v smislu določil veljavne službene pragmatike tudi specielno vsposobljenost za službo arhivarja in knjižničarja, primerne študije ter splošno književno izomiko.

S potrebnimi dokazili pravilno opremljene prošnje vlagati je najkasneje

do 20. novembra 1912

v predsedstvu mestnega magistra ljubljanskega.

3294

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 14. oktobra 1912.

Župan:
Dr. Ivan Tavčar, l. r.

Elektrotehniška delniška družba

prej 1018

Kolben in dr. Praga-Vysočany.

Dinamo stroji, elektriški motorji. Naprave za elektriško razsvetljavo in prevajanje elektriške sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektriške železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst.

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh elektriških strojev od drugih trdtk. Vse potrebe za inštaliranje.

Francoski večerni tečaj

dvakrat na teden od 8. do 9. ure.
Honorar 4 K mesečno. Začetek 26. oktobra.

Angleški večerni tečaj

se prične 18. oktobra. — Več o obeh tečajih vsak dan od 12. do 2. ure.

Tečaj se vrši le, ako se zglašja vsaj 15 gospodov.

Olga Nadenček
učiteljica francoščine na c. kr. žensk. učiteljišču
Dalmatinova ulica 10. 3287 3

Vsak gramofon

bo lepo igral, ako mu omislite dobro zvokovko, ki jih izdeluje in ceno pošilja **ALOJZIJ KOHOUTE, Dobruška, Češko.** Ceniki zastoj in poštne pr. sto 160. hvalna pisma na razpolago. Trgovcem popust. 3319

Življensko vprašanje za vsakega

je zdrav želodec. Zatorej je človeška dolžnost, ga ohraniti ali pa, ako je nastalo že nesoglasje, od pomoči.

Glasno brezštevilih zahvalnic so se izbrano obneslo pri sbojšanju teke, odstranitvi slabe prebave, zaprtja, pehanja, zopernega okusa, raznih bolečin zaradi motenja v prebavi že več kot tri desetletja.

BRADY-jeve želodčne kapljice

prej Marijceljske kapljice imenovane, kot najzanesljivejše domače sredstvo proti želodčnim boleznim pri otrocih in odraslih.

Varujte se enakovrednih se ponaredb in potvar ter pazite na zdravstveno varstveno znamko Matero Božjo s Detetom na desni in na podpis **C. Brady**.

Dobiva se v lekarnah v steklenicah po 90 vinarjev in K 1.60. - Razpošilja v provinco lekarnar **C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 2/387** (6 steklenic K 5.40 3 dvojne steklenice K 4.80 franko vseh stroškov). 3222

Fin ŠPIRIT

iz žita, najboljše kakovost za žganje priporoča v množinah od 60 litrov naprej po prav nizki tovarniški ceni **M. Rosner & Co., Ljubljana**, poleg pivovarne Union.

960 (52)

Sukneno blago

za moške obleke se kupi najbolje pri **R. Miklavcu** v Ljubljani.

2933 1

Velika izbira. - Zanesljive cene. - Na zahtev se tudi izdelovanje oblek preskrbi.

Dobre vinske sode!

iz hrastovega lesa, prav močne in nekatere skoraj nove od 200-400 litrov od 600-1000 litrov,

proda po nizki ceni

Franc Cascio, vinski trgovec
Lingerjeva ulica št. 1, za škotljo

Priporoča tudi **najfin. vino Vermouth** po nizki ceni.

IZPELJAVA vseh poslovnih transakcij. Izdajanje čekov, nakaznic in kreditnih pisem za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANCA IN MENJALNIŠKA DELNIŠKA DRUŽBA
Akcijski kapital: 50.000.000 kron. Rezervni zakladi: 22.000.000 kron. OSREDNJA MENJALNICA:

„MERKUR“ DUNAJ I., WOLLEILE šte. 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Gablonz, N. Grasslitz, Inomost, Brakov, Litomerice, Moravski Zumperk, Mödling, Meran, Novi Jičin, Pízen, Praga, Liberec, Teplice, Šenov, Dunajsko Novomesto, Cvilava

NAKUP IN PRODAJA vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnice, srečk itd., itd.

Zavarovanje proti izgubi pri zrobanjih srečk in vredn. papirjev

Prospekte in cenike premij zastoj in franko

Izdaja konzorcij „Slovenca“.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: **Miha Moškero.**